

Afgørelser – Reg. nr.: 01442.00

Fredningen vedrører: Tjæreby Kirke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

04-12-1950

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

K E N D E L S E

afsagt den 4. december 1950

af naturfredningsnævnet for Frederiksborg amt.

I et cirkulære af 26. januar 1949 har Kirkeministeriet - i forstaaelse med Statsministeriet - udtalt ønske om, at kirkernes og kirkegaardenes omgivelser kommer til at fremtræde saa smukt og værdigt som muligt, specielt saaledes at skæmmende bebyggelser ikke anbringes saa nær ved kirken (kirkegården), at skønhedsværdier gaar tabt eller kirkelige interesser krænkes.

I denne anledning har nævnet efter forhandling med provsten, sognepræsten, menighedsraadet og sogneraadet behandlet spørgsmaalet forsaavidt Tjæreby kirke angaar.

Denne kirke (en romansk kampestensbygning fra det 12. aarhundrede) er opført i nærheden af abbed Vilhelms berømte Ebelholt kloster.

Den har følgende omgivelser:

Mod vest: husejer Niels Larsens ejendom, matr. nr. 8 a. Han har hus og udhus samt - i strid med reglen i Danske Lov 2-22-74 - et hønsehus, der med stolper og traad er sat i forbindelse med kirkegaardsmuren, jfr. herom nedenfor.

Han har indvilget i ikke at anbringe nye skure eller skæmmende indretninger.

Endvidere findes mod vest en gammel præstegaardslænge, der skønnes at burde fjernes og i alt fald ikke genopføres.

Ogsaa her er der - af de nord for kirken boende husvilde - handlet i strid med D.L. 2-22-74, jfr. herom nedenfor.

Vest og nord for kirkegården findes præstegaardshave og gaardsplads og øst for kirkegården præstegaardsjord (matr. nr. 1 a). Herom træffes de nedenfor nævnte bestemmelser, der dog ikke skal være til hinder for, at der af Kirkeministeriet træffes nye bestemmelser om præstegaardsbygningernes placering, saalænge arealet administreres af de kirkelige myndigheder.

Den gamle præstegaard (mod nord) beboes for tiden af husvilde (skønt den delvis er under nedrivning), der har dueslag o.lign., ligesom arealet i det hele henligger i en meget uordentlig forfatning, hvorfor nævnet henstiller til menighedsraadet (kirkeværgen) og sogneraadet at træffe passende foranstaltninger til beskærmelse af udsigten fra og til den heromhandlede, værdifulde, gamle kirke.

Mod syd og delvis mod vest findes gaardejer Carl Andersens jord (matr. nr. 4 a).

Skønt han har udtalt, at saavel han som hans forgængere gennem lange tider har haft deres jord grænsende op til kirkegaarden, er han dog ikke villig til at paatage sig nogen servitutmæssig forpligtelse, da en saadan i hans øjne vil være til større ulempe for ham end til fordel for kirken.

Det bemærkes herved, at der mellem kirkegaarden og Carl Andersens areal mod syd findes en markvej, der ikke vil kunne oppløjes, da den baade er kirkesti og skolesti. Det bemærkes endvidere, at hans ejendom er underkastet langbrugsforpligtelse, saaledes at han ikke er frit stillet med hensyn til udstykning.

I nærheden af kirken findes gaardejer Simmelhags, arbejdsmand Odin Elholms og husejer Jens Larsens ejendomme. Disse findes dog ikke på grund af deres beliggenhed at have nogen interesse for kirkefredningen.

H e r e f t e r b e s t e m m e s :

Paa matr. nr. 8 a af Tjæreby maa der ikke anbringes nye skure eller skæmmende indretninger hvorved forstaas garager, drivhuse, boder, hønsehuse, retirader, sprøjtehuse, transformatorstationer, ledningsmaster o.lign.

Hønseriindretningerne paa denne ejendom og ved den gamle præstegaardslænge, der er anbragt i strid med reglen om kirkens fortovsret i Christian d. Femtes Danske Lov (se foran) skal ufortøvet fjernes, og det paalægges herved menighedsraadet (kirkeværgen) at sende indberetning til nævnet, hvis dette ikke sker.

I præstegaardshaven og paa præstegaardspladsen (vest og nord for kirken) og - i en afstand af 150 m fra kirkegaardsmuren - paa præstegaardsjorden mod øst maa der - med det foran nævnte forbehold - intet opføres.

Denne kendelse vil være at tinglyse som servitutstiftende paa matr. nr. 8 a og 1 a af Tjæreby by og sogn.

Paataleret har fredningsnævnet for Frederiksborg amt og menighedsraadet for Tjæreby kirke, hver for sig eller i forening.

J. L. Buch.

Carl Poulsen.

Karl H. Jensen.

Ændringer i eller Omstødelse af denne
Kendelse kan kun kræves, hvis den inden
4 Uger indankes for Overfredningsnævnet.
Slotsholmsgade 10, København K.

DISPENSATIONER >

Afgørelser – Reg. nr.: 01442.00

Dispensationer i perioden: 29-12-1966 - 20-02-1971

Tillæg kendelse
nabr. 1 a m. ff Tjæreby.

REG. NR. 1442 29/12 66.
Reg. nr. 1442

Ved en af Naturiredningsnævnet for Frederiksborg Amt, den 4. december 1950 afsagt kendelse, tinglyst den 4/12 1950, vedrørende Tjæreby kirke og kirkeplads samt disses omgivelser, blev truffet følgende bestemmelse:

"På matr. nr. 8 a af Tjæreby må der ikke anbringes nye skure eller skæmmende indretninger, hvorved forstås garager, drivhuse, boder, hønsehuse, retirader, sprøjtehuse, transformatorstationer, ledningsmaster o.lign.

Hønseriindretningerne på denne ejendom og ved den gamle præstegårdsløge, der er anbragt i strid med reglen om kirkens fortovsret i Christian d Femtes Danske Lov, skal ufortøvet fjernes, og det pålægges herved menighedsrådet (kirkeværgen) at sende indberetning til nævnet, hvis dette ikke sker.

I præstegårdshaven og på præstegårdspladsen (vest og nord for kirken) og - i en afstand af 150 m fra kirkegårds-muren - på præstegårdsjorden mod øst må der - med det foran nævnte forbehold - intet opføres.

Denne kendelse vil være at tinglyse som servitutstiftende på matr. nr. 8 a og 1 a Tjæreby by og sogn.

Påtaleret har fredningsnævnet for Frederiksborg Amt og menighedsrådet for Tjæreby kirke, hver for sig eller i for-
ening."

Der er nu af kirkeministeriet forelagt fredningsnævnet et projekt om anlæggelse af en parkeringsplads og opførelse af en bygning indeholdende kapelsal, ligrum, stolemagasin, garage til præsten og 2 toiletrum beliggende ved indgangen til kirkegården ca. 2,5 m fra den gamle kirkegårdsmur, idet den eksisterende avlsbygning tænkes nedrevet, alt som vist på en medsendt tegning og oversigtsplan. Såvel parkeringspladsen som den påtænkte nybygning tænkes placeret på arealer, der omfattes af fornavnte fredningskendelse, matrikuleret under matr. nr. 1 a Tjæreby by og sogn.

På et den 5/10 1966 afholdt møde, hvori foruden repræsentanter for menighedsrådet, deltog provst Båge, sognepræst Finsen, ingeniør Kofod for Fredningsplanudvalget og museumsdirektør Paulsen, Frederiksborg Slot og kommitteret K.Gemzøe fra Danmarks Naturfredningsforening, blev projektet forevist og drøftet og der var mellem de mødende og fredningsnævnet enighed om at godkende parkeringspladsen, idet det dog henstilledes, at denne forsynes med en belægning der falder i samklang med naturomgivelserne.

Under mødet blev der fremlagt sålydende skrivelse fra provst Exner, Mariager: "I anledning af nærværende sag vedrørende forslag til opførelse af kapel ved Tjæreby kirke, skal jeg tillade mig at udtale, at jeg intet har at erindre mod selve det projekterede kapel som bygning betragtet, men: æstetisk set vil det afgjort være det bedste, om den gamle stråttækte bygning nord for opgangen til kirkegården vil kunne restaureres, idet det smukke miljø sammen med kirken derved kan bevares. Det er desværre en kendsgerning, at de smukke gamle landsbymiljøer omkring kirkerne mere og mere ødelægges, og jeg skal derfor foreslå, at man - forinden endelig afgørelse træffes i sagen - nærmere undersøger, hvor stor prisforskellen vil være mellem en grundig istandsættelse af det gamle udhus og en ny bygning som vist på tegningen. Hvis der ikke er en alvorlig prisforskel, bør en restaurering foretrækkes.

Det gamle stråttækte udhus ligger formentlig på fredet område, og i så fald må der en dispensation til, såfremt en ny bygning skal kunne opføres her."

Danmarks Naturfredningsforenings repræsentanter, kommitteret K.Gemzøe og museumsdirektør Paulsen udtalte store betænkeligheder med hensyn til det forelagte projekt, dels fordi det vil være nødvendigt at ændre fredningskendelsen, dels fordi bygningens udseende vil falde dårligt sammen med miljøet. Man henviste til provst Exners skrivelse og henstillede, at der må blive foretaget undersøgelse om, hvorvidt de gamle bygninger kan restaureres og indrettes til ligkapel m.m., og hvad dette vil koste.

Ingeniør Kofod sluttede sig ganske til det af museums-
direktør Paulsen og kommitteret Gemzø anførte og fremhævede
med særlig vægt, at de gamle bygninger bør søges bevaret, så-
fremt det er økonomisk forsvarligt.

På anledning af provst Båge blev sagen derpå udsat til
den 10/12, for at menighedsrådet ved henvendelse til arkitekten
kunne skaffe oplyst, hvad det vil koste at restaurere og ind-
rette de gamle bygninger til kapel m.m.

På mødet den 10/12 1966, hvori arkitekt Lundqvist deltog,
fremlagdes der et brev af 19/11 1966 fra ministeriet, hvorefter
frengår, at ministeriet ved skrivelse af 12/12 1964 har bøjet
sig for menighedsrådets ønske om, at lade den i sagen omhandle-
de ladebygning nedrive. Kirkeministeriet henviste derhos til
erklæring af 23/9 1966 fra den kgl. bygningsinspektør, arki-
tekt Preben Hansen, hvorefter det nævnet forelagte projekt
"kan anbefales til ministeriets godkendelse ."

Arkitekt Lundqvist oplyste,
at istandsættelsen af den nuværende bygning ved ombygning og
indretning vil koste 240.000 kr.,
at udgifterne ved opførelsen af et nyt kapel som foreslået
vil andrage 160.000 kr.

Provst Båge og menighedsrådet nedlagde derefter på-
stand på, at der afsiges en tillægskendelse, hvorefter an-
lægget af parkeringspladsen godkendes, og hvorefter det til-
lades, at der opføres en kapelbygning som vist på den af ar-
kitekt Lundqvist udarbejdede tegning og placeret som på over-
sigtsplanen anført.

Repræsentanterne for Danmarks Naturfredningsforening
og Fredningsplanudvalget har herefter ikke villet opretholde
forslaget om, at de gamle avlsbygninger bevares og ombygges
til kapel. Medens kommitteret Gemzø og civilingeniør Kofod
har fremhævet det ønskelige i, at nybygningens udseende æn-
dres derhen, at den forsynes med saddeltag, har museumsdi-
rektør Paulsen erklæret, at han ikke vil rette nogen kritik
mod den af arkitekten projekterede bygning.

Nævnet, der er indforstået med, at de eksisterende avls-
bygninger fremtræder som et levn af gammel sjællandsk landsby-
idyl, finder dog ikke anledning til at foreslå kirkeministeriet

at de bevares og indrettes til kapel, dels under hensyn til de betydelige udgifter dette vil medføre, og dels fordi ministeriet har givet tilladelse til, at de nedrives.

Med hensyn til udseendet af den projekterede kapelbygning bemærkes, at nævnet, der ikke er udstyret med den fornødne viden i arkitektonisk henseende, må henholde sig til det af museumsdirektør Paulsen anførte, der iøvrigt bestyrkes ved at projektet i sin helhed er anbefalet af den kgl. bygningsinspektør.

Det bestemmes herefter:

Det tillades herefter, at der på Tjæreby præstegårds jorder - matr. nr. 1 a Tjæreby - anlægges en parkeringsplads og opføres en kapelbygning, som vist på den af arkitekt J. Lundqvist udfærdigede tegning og placeret som på oversigtsplanen anført.

Nærværende tillægskendelse kan inden fire uger fra forkyndelsen indankes for Overfredningsnævnet.

Arne Egeløv

Jørgen Hansen

Harry Nielsen

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Helsingø, den 29. 12 - 1966

Arne Egeløv

20/2. 1971.

Ved en af naturfredningsnævnet for Frederiksborg amts nordlige del d. 4. december 1950 afsagt kendelse vedrørende Tjæreby kirke og kirkeplads samt disses omgivelser bestentes det blandt andet, at der i præstegårdshaven og på præstegårdspladsen (vest og nord for kirken) og - i en afstand af 150 m fra kirkegårdsmuren - på præstegårdsjorden mod øst - ikke må opføres noget skæmmende for omgivelserne.

Kendelsen, der er tinglyst d. 4/12 1950, meddeler fredningsnævnet og menighedsrådet for Tjæreby kirke påtaleret.

Menighedsrådet har nu gennem arkitekt J. Lundqvist, Hillerød, ved en skrivelse af 2. december 1970, ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at opføre en konfirmandstue i præstegårdshaven nord for kirken, placeret med gavlen vendt mod kirken og kirkegården og derved mindre iøjnefaldende, set fra kirkegården, alt således som vist på en skrivelser vedlagt plan. Bygningen tænkes opført i rød fuget facade og med rødt tegltag.

Nævnet har behandlet andragendet på et møde d. 4. januar 1971, hvori deltog pastor Mortensen, kirkeværgen Poul Nielsen, arkitekten og stadsingeniøren i Hillerød samt Danmarks Naturfredningsforening.

Den for Danmarks Naturfredningsforening mødende erklærede ikke at ville udtale sig imod andragendet, da bygningen synes tiltalende og placeringen hensynsfuld.

Pastor Mortensen fremhævede, at den nuværende konfirmandstue er utidssvarende og for lille.

Da det synes uomtvisteligt, at der er behov for en ny konfirmandstue og da den ønskede bygning ikke findes at skæmme kirkens omgivelser, meddeler nævnet tilladelse til opførelse af den på den fremlagte tegning viste bygning i overensstemmelse med den fremlagte

situationsplan.

Thi bestemmes:

Det tillades Tjæreby kirkes menighedsråd at lade opføre den på arkitekt J. Lundqvists tegning viste bygning, placret som vist på situationsplanen, på matr. nr. 1^a af Tjæreby by og sogn.

Denne tillægskendelse kan inden fire uger efter modtagelsen af kendelsen indankes for Overfredningsnævnet.

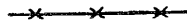
Feilberg Jørgensen

Aagaard Larsen

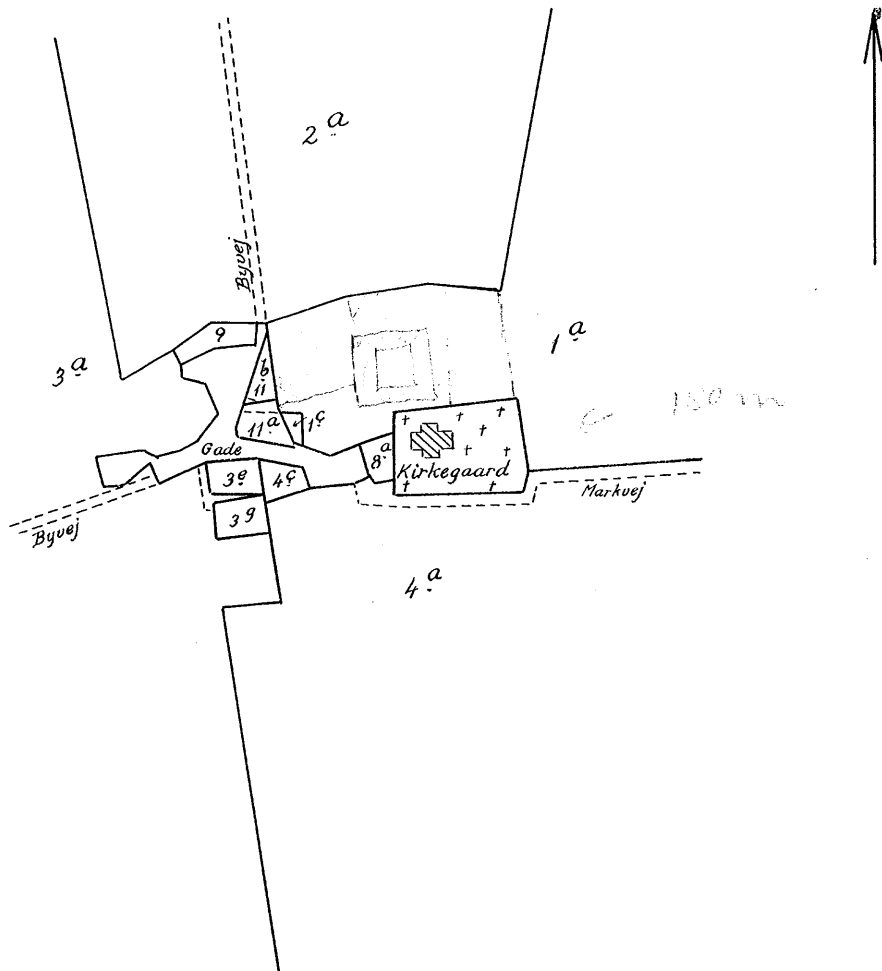
S. Christensen.

Fredningsgrænser:

sammenfaldende med Skel

ikke sammenfaldende med Skel

Terrain af

Tjæreby By

Sogn: Tjæreby

Herred: Strö

Amt: Frederiksborg

Udfærdiget i juni 1951

Direktoratet for Matrikulsvæsenet

G. M. Jørgensen
Eksk.

Maalestoksforhold: 1:4000

1:4000